

COVID-19 testams atlikti reikalingų reagentų trūkumo mūsų šalyje turėtų nebelikti - Panevėžyje įsikūręs biotechnologijų startuolis „YZZY Biotech“ pirmasis Lietuvoje sukūrė ir užregistravo koronaviruso atpažinimui skirtus molekulinės diagnostikos rinkinius. Bendrovė per savaitę gali pagaminti reagentų rinkinių 50 tūkst. testų atlikti. Tiesa, aprūpinti Lietuvos rinką trūkstamu produktu gali sutrukdyti viešųjų pirkimų reikalavimai, užkertantys kelią neseniai įkurtoms įmonėms dalyvauti konkursuose.

„Pavasariį prasidėjus pandemijai supratome, kad su mumis dirbančių mokslininkų žinios gali būti naudingos, todėl mobilizavome pajėgas ir šiandien jau galime pristatyti sertifikuotą produktą, kokybiniais parametrais nenusileidžiantį rinkoje dominuojančių užsienio gamintojų reagentams. Esame pasiruošę tiekti jį tiek Lietuvos, tiek kitų Europos Sąjungos šalių rinkoms, nes mūsų pajėgumai leidžia nenutrūkstamai gaminti COVID-19 atpažinimui skirtus diagnostikos rinkinius“, – sako bendrovės direktorius Tomas Vaitkevičius.

Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba rugsėjo pabaigoje įregistravo bendrovės sukurtą produktą – tai reiškia, kad jį jau galima tiekti rinkai. T. Vaitkevičiaus teigimu, bendrovės turimos technologinės galimybės leidžia pilnai patenkinti šalies rinkos poreikį reagentams. Per savaitę „YZZY Biotech“ gali pagaminti reagentų rinkinių 50 tūkst. testų atlikti. Šiuo metu Lietuvoje per savaitę atliekama apie 20 tūkst. testų.

Tiesa, nors bendrovė pirmiausia siekia reagentais aprūpinti šalies medicinos įstaigas, tam koją gali pakišti viešuosiuose pirkimuose dalyvauti trukdantys biurokratiniai reikalavimai.

„Norime, kad mūsų sukurtas produktas iš laboratorijos pirmiausia būtų naudojamas Lietuvos poreikiams. Deja, dalyvauti viešuosiuose pirkimuose valstybės mastu negalime, nes neatitinkame kai kurių kriterijų. Pavyzdžiui, sąlygų per trejus metus turėti ne mažesnę nei pusės milijono eurų apyvartą, arba kartu su reagentų rinkiniais tiekti ir įrangą testams atlikti (amplifikatorius). Mes esame startuoliai, vos prieš metus įsikūrusi biotechnologijų įmonė, tad milijoninėmis apyvartomis pasigirti dar negalime, be to, negalime tiekti ir įrangos, nes mūsų produktas yra ne įranga, o reagentai.

Suprantame, kad rengiant viešuosius pirkimus turi būti pasveriamos visos rizikos ir apsvaistomos aplinkybės. Kita vertus, situacija yra paradoksali – turime kokybišką produktą, apie kurio reikalingumą ir trūkumą nuolat kalbama viešai, esame pasiruošę jį tiekti kokybišką, pagal sutartus grafikus ir pigiau nei skelbiama viešai prieinamuose informacijos šaltiniuose, tačiau to daryti negalime“, – aiškina T. Vaitkevičius.

Kol kas gaminamus reagentų rinkinius bendrovė planuoja tiekti įstaigoms, kurios turi tyrimams atlikti reikalingą įrangą ir joms tereikia reagentų: laboratorijoms ir kitoms šalies mokslo tyrimų bei sveikatos įstaigoms. Tikimasi bendradarbiauti ir su valstybinėmis penkiuose didžiauosiuose šalies miestuose įsikūrusiomis ligoninėmis, kurios individualiai perka reagentus ir atlieka COVID-19 testus.

Bendrovės „YZZY Biotech“ sukurti reagentai tinka visiems plačiausiai naudojamiems laboratoriniams įrenginiams. Produktas buvo testuotas su vienuolika tiek Europoje, tiek pasaulinėje rinkoje populiariausių amplifikatorių.

Bendrovė tuo pačiu ieško partnerių užsienyje ir planuoja eksportuoti produkciją į kitas Europos Sąjungos ir pasaulio šalis, kur koronaviruso testų poreikis taip pat nemažėja. Dėl galimybės įsigyti reagentų rinkinių bendrovė jau sulaukė užklausų iš Ispanijos, Jungtinės Karalystės ir Italijos. Direktorius teigimu, šiuo metu siekiama gauti JAV maisto ir vaistų administracijos (FDA) leidimą tiekti juos Amerikos rinkai, nes daug užklausų gaunama ir iš šios šalies.

